

GJHen aldeko Euskal Aliantza
Adierazpena

2030 Agenda Euskadi
Kontratu Sozial baterako

2023ko urriaren 2a

Euskal erakundeok eta Euskadiko eragile akademiko, zientifiko, ekonomiko eta gizarte zibileko eragile ugariak konpromiso sendoa dugu Garapen Jasangarrirako Helburuekin. Nazioarteko erakundeek aitortu dute Euskadik bultzada aitzindaria eta erreferentziazkoa izan duela haren garapenean. 2022ko irailean, Nazio Batuek erabaki zuten Local 2030 Koalizioaren Idazkaritzaren egoitza orokorra Euskadin kokatzea.

2017ko apirilaren 10ean onartu zen lehen Euskadi Basque Country 2030 Agenda. 2018an, Euskadikoa izan zen Estatukoa ez den munduko lehen gobernua 2030 Agendaren Borondatezko Jarraipen Txostena aurkezten. Harrezkero, erakundeek eta euskal gizarteak aurrera egiten jarraitu dugu. 2021ean, 2030 Agenda Euskadi Foroa eratu zen, eragile anitzeko eta erakundearteko gobernantza-eremu gisa.

Adostasuna partekatzen dugu: XXI. mendearen lehen parte honen ezaugarri dituen krisi-egoera historikoan, desberdintasunen gorakadan, ziurgabetasunean eta aldaketa globalean eta tokikoan, 2030 Agenda premia, aukera eta konpromisoa da. Diagnostiko bat partekatzen dugu: 2023an, aldiaren erdian, 2030 Agendak bultzatzen duen eraldaketa-prozesuari buruzko balantze globala ez da positiboa.

2019an, GJHak ez ziren behar bezala betetzen munduan. Urte hartako irailean, Antonio Guterres Nazio Batuetako idazkari nagusiak gobernuei, enpresei eta gizarte zibilariei egin zien beren konpromisoak areagotu zituzten, eta hurrengo 10 urteak Ekintzaren Hamarkada izendatu zituen.

2020tik 2023ra bitartean, pandemia bat izan dugu, desberdintasun-arrailak handitu dituen. Errusiak Ukraina inbadituz eragindako gerraren erdian gaude. Bere ondorio humanitario onartezinak pairatzen ditugu, eta bere ondorio energetikoak, ekologikoak, inflazionarioak eta sozioekonomikoak jasaten ari gara. GJHak betetzeari buruzko pronostikoak okerrera egin du.

Helburu globalak behar bezala garatu ez diren arren, eta aurkako testuingurua gorabehera, munduak ezinbestean egin behar du aurrera agenda global hori betetzeko bidean. Aberastasunaren birbanaketa eta iraunkortasun ekologiko eta soziala lehentasunezko helburutzat hartuko dituen eredu bat behar dugu. Azken batean, eredu berriak behar ditugu, hazkunde ekonomiko mugagabearen imajinario nagusitik ateratzen direnak, eta berriz ere pertsonak zaintzea eta bizitza beren kezken eta analisien erdigunean jartzen dutenak. Beharrezkoa

da erantzun positibo bat sustatzea, inflexio-puntu bat sortzen lagunduko duena. Euskadin ez dugu nazioarteko erabakiak aldatzeko araugintza-ahalmenik, baina eragiteko gaitasuna dugu, bai eta laguntzeko borondatea ere.

Gure eskumen- eta erantzukizun-eremuan jarduteko gaitasuna dugu, batez ere; konpromisoak hartzea eta inizatiba hartzea gure mende dagoen horretan. Euskadik GJHei dagokiez bultzatutako garapena garrantzitsua bada ere, ezin gara konformatu. Urratsak ematen jarraitu behar dugu. GJHen aldeko Euskal Aliantza eratu genuen, "2030 Agenda Euskadi Kontratu Sozial baterako" adierazpenaren bidez. Gure egiten ditugu konpromiso eta inplikazio hauek:

Konpromisoak	Inplikazioak
Lehenengoa. 17. GJHarekin bat etorritz, 2030 Agenda garatzeko ahaleginak bateratzeko konpromisoa hartu dugu lehentasun gisa. Konpromiso horrek eskatzen du gizarte-eragileen eta erakundeen arteko lankidetzarako eta kontuak emateko esparruak indartzea.	•Sektoreko lehentasun partekatutak identifikatzen laguntzea, bai eta proiektu adierazgarriak batera sortzen ere, eta adostea 2030 Agenda Euskadi Foroaren Guneak eremua erreferentzia-gune bihurtzea GJHen aldeko Euskal Aliantzaren proiektuen deliberaziorako, gobernantzarako, jarraipenerako eta sustapenerako.
Bigarrena. Gure ustez, 2030 Agendaren jasangarritasun- eta elkartasun-printzipioek, aurrerapen- eta lehiakortasun-faktoreak izateaz gain, gure entitateen eta enpresen barruan eraldaketa-metodologia berri bat ezartzea dakarte, helburuak, baliabideak eta funtzionamendua zehazterakoan.	•Adierazpen honekin batera aurkezten den "Enpresetan eta erakundeetan 2030 Agenda garatzeko gida" pixkanaka txertatzea, bai eta haren erreferentzia-esparrua ere. GJHen ikuspegia aurrekontuak egitean eta kudeatzean eta adierazle partekatutak erabiltzean aplikatzeko bidean aurrera egitea.
Hirugarrena. 2030 Agenda zabaltzea, gaur egun munduak behar dituen eraldaketa nagusiei erantzun globala, tokioa eta pertsonala emateko.	•Dibulgazio-, prestakuntza-, hezkuntza-, herritarren partaidetza- eta GJHei buruzko elkarrizketa- eta deliberazio-espazioak sortzeko programak bultzatzea.
Laugarrena. GJHen elkartasun- eta jasangarritasun-printzipioak sustatzea euskal gizartean, 2030 Agenda Euskadi Kontratu Sozial baterako oinarri gisa, 2030 Agendaren protagonista izango diren herritar aktiboak sustatzen laguntzeko.	•2030 Agenda Euskadi Kontratu Sozialaren filosofia herritarren inplikaziorako bide gisa eskaintzen duten ekimenak partekatzea, herritarrek inplikatzeko, ahalduzko eta GJHei egiten zaion euskal ekarpenaren parte hartzeko.
Bosgarrena. 2030 Agenda nazioartean sustatzen laguntzea, 2030 Agendaren lokalizazioko eta elkarlaneko gobernanzako euskal esperientziaren modelizazioaren bidez eta nazioarteko beste errealitate batzuekin jardunbide egokiak trukatzeko, ikasteko eta elkartzeko guneak sortuz. Aldi berean lokalizatzea eta nazioartekotzea.	•Local 2030 Idazkaritzarekin solaskidetzak eta lankidetzak-esparru bat ezartzea, euskal esperientziak Euskadin eta nazioartean sortutako espazioetan zabaltzen laguntzea, eta maila eta aktore anitzeko gobernanzaren Hub-aren konfigurazioaren parte hartzea, Local 2030 Idazkaritzari lotuta.

2030 Agenda Nazio Batuen akordio bat da, nazioarteko ahaleginik onenak lerrokatzen dituen mundu bidezkoago, ekologikoago, oparago eta baketsuago bat lortzen laguntzeko. Akordio bat ikuspegi global eta lokalarekin, dimentsio politiko, sozial eta pertsonalarekin.

Historiaren une zalantzarri honetan munduak planteatzen digun beharrari eta aukerari emandako erantzuna da. GJHeK erakunde, eragile sozial, kultural eta ekonomiko guztiak eta gizarte osoa interpelatzen dituzte. 2030 Agendak, 17 helburuek eta 169 jomugek osatzen dute etorkizun hobea eraikitzeko kontratu sozial berri baten oinarria.

Honako erakunde hauek atxiki zaizkio Adierazpen honi:

A&B Laboratorios de Biotecnología	Deusto Universidad	Ingeteam
Aclima	eCivis Asociación	Izaite
Alboan	EDE Fundazioa	Jakiunde
Alianza Alavesa por el Desarrollo Sostenible 2030	Egibide	Kutxa Fundazioa
Alium Consulting	EGK-Euskadiko Gazteriaren Kontseilua	Last Tour
Arantzazulab	EHU-UPV	Lurgaia Fundazioa
ASLE	ELIKA Fundazioa	Mondragon Corporation
Athletic Club Fundazioa	Elkargi	Mondragon Unibertsitatea
Auren	Emakunde	Mugarik Gabeko Ekonomialariak
AZTI	Eragintza Fundazioa	Mutualia
Baketik Fundazioa	Euskadiko Parke Teknologikoa / Parque Tecnológico de Euskadi	OSI Barrualde-Galdakao
Basque Culinary Center	Euskalit	Orkestra
Basque Team	Euskalmet	PKF-Attest
BasquePro	Feeldot	Real Sociedad Fundazioa
BBK Kuna	Fondo Formación Euskadi	REAS Euskadi
BC3 Basque Centre for Climate Change	Foro Rural Mundial / Munduko Landagunea	Sareen Sarea
BDCC (Basque District of Culture and Creativity)	Fundación Alavés	SIIS
Berritzegune Nagusia	Fundación Vital Fundazioa	Sinnple
Bilbao Convention Bureau	Geoparkea	Sociedad Deportiva Eibar
Bilbao Metropoli 30	Gipuzkoa 2030	SPRI
BIKOnsulting	Globernance	Tecnalía
Bolton Food-Conservas Garavilla	Grupo Arania	Tknika
Coca-Cola Europacific Partners Iberia	Grupo Campezo	Tubacex
Colegio Trinitarias	Hibridalab	UN Etxea
Coop&Co	Iberdrola	UNRWA Euskadi
Deusto Cities Lab	Ihobe	UNICEF Comité País Vasco
	Ikuspegi	Vicinay Sestao

Atxikipen berriak helbide honetara zuzendu daitezke: 2030agenda@euskadi.eus